

Ολοκληρωμένα πακέτα μέτρων

Η διαδικασία επιλογής μέτρων που συνιστούν το τελικό πακέτο μέτρων του ΣΒΑΚ Δήμου Σπάτων - Αρτέμιδος, προέκυψε ως το συνδυαστικό αποτέλεσμα της επιλογής του επικρατέστερου μελλοντικού σεναρίου για το Δήμο, των στρατηγικών στόχων και του οράματος του Δήμου, αλλά και από τις συμμετοχικές διαδικασίες και τις παρατηρήσεις των εμπλεκόμενων φορέων και πολιτών για την ανάπτυξη της βιώσιμης αστικής κινητικότητας εντός του Δήμου.

Τα εφικτά και αποτελεσματικά αυτά μέτρα κατηγοριοποιούνται σε πακέτα μέτρων προκειμένου να μπορούν να οργανωθούν καλύτερα και να περιγράφονται επαρκώς οι διαφορετικές τους προεκτάσεις, σχηματίζοντας τις παρακάτω θεματικές:

1. Προώθηση των ήπιων μορφών κινητικότητας και ηλεκτροκίνησης
2. Υποστήριξη των ΜΜΜ
3. Διαχείριση της στάθμευσης
4. Βελτίωση των υποδομών και της οδικής ασφάλειας για τη μηχανοκίνητη κυκλοφορία
5. Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης – αξιοποίηση νέων τεχνολογιών

Σε κάθε πακέτο μέτρων περιγράφονται ειδικότερα μέτρα, ρυθμίσεις ή/και δράσεις όπου εντάσσονται τα οποία αφορούν είτε διαχείριση κινητικότητας, βελτίωση υποδομών, κίνητρα ή διάφορες πολιτικές προώθησης.

Επισημαίνεται πως στα επιμέρους πακέτα μέτρων είναι δυνατόν να παρατηρηθούν μέτρα που επαναλαμβάνονται ή που για να πραγματοποιηθούν δηλώνεται ότι απαιτείται η υλοποίηση πρώτα ενός άλλου μέτρου. Το γεγονός αυτό συμβαίνει καθώς υπάρχουν προτεινόμενα μέτρα που μπορούν να ανήκουν/συνεργάζονται σε παραπάνω από ένα πακέτο μέτρων, εφόσον συμβάλλουν με διαφορετικό τρόπο στη θεματική του κάθε πακέτου. Εμφανίζονται δηλαδή συνέργειες μεταξύ διαφορετικών μέτρων λόγω συνάφειας του φυσικού αντικείμενου.

Πακέτο μέτρων Α: Προώθηση των ήπιων μορφών κινητικότητας και ηλεκτροκίνησης

Το βάδισμα και οι ποδηλασία αποτελούν ιδανικές μορφές μετακίνησης για μικρές αποστάσεις οι οποίες τονώνουν την κινητικότητα και την τοπική οικονομία. Στην περίπτωση του Δήμου Σπάτων - Αρτέμιδος, η βελτίωση των σχετικών υποδομών έχει αναδειχτεί ως μείζον ζήτημα για την ανάπτυξη των συνθηκών βιώσιμης αστικής κινητικότητας. Η διαμόρφωση κατάλληλων υποδομών, ρυθμίσεων και δράσεων για τη βελτίωση των ήπιων μορφών μετακίνησης αποτελεί το αντικείμενο του συγκεκριμένου πακέτου μέτρων. Ποδηλατόδρομοι, πεζόδρομοι, περιοχές και οδοί ήπιας κυκλοφορίας, διαβάσεις, αναβαθμισμένη προσβασιμότητα ΑμεΑ, αποτελούν ορισμένα παραδείγματα παρεμβάσεων. Επιπρόσθετα, τα συγκεκριμένα μέτρα συνδέονται άμεσα και με την προώθηση της ηλεκτροκίνησης, μέσω των οχημάτων μικροκινητικότητας τα οποία προτείνεται να αναπτυχθούν ως μια εναλλακτική μορφή μετακίνησης εντός του Δήμου. Πιο συγκεκριμένα, τα μέτρα του παρόντος πακέτου αναπτύσσονται ως εξής:

A1: Υποδομές για την ασφαλή και άνετη μετακίνηση πεζών

- A.1.1: Δίκτυα πεζοδρόμων / Οδοί και ζώνες ήπιας κυκλοφορίας
- A.1.2.: Αναδιαμόρφωση πεζοδρομίων και διαβάσεις πεζών
- A.1.3: Ενίσχυση προσβασιμότητας ευάλωτων χρηστών

A.1.4: Αλλαγή ορίων ταχύτητας / διατάξεις μετριασμού μηχανοκίνητης κυκλοφορίας

A.1.5: Ρυθμιστική σήμανση και σήμανση πληροφόρησης

A2: Υποδομές για Ποδήλατο και Ε.Π.Η.Ο.

A.2.1: Δίκτυα ποδηλατοδρόμων

A.2.2: Κοινή χρήση ποδηλάτου και Ε.Π.Η.Ο. – σταθμοί μικροκινητικότητας

Πακέτο μέτρων Β: Υποστήριξη των MMM

Η μεγάλη έκταση του Δήμου, οι αποστάσεις μεταξύ διαφορετικών οικονομικών δραστηριοτήτων εντός του Δήμου αλλά και η ανάγκη αποτελεσματικής σύνδεσής του με την μητροπολιτική Αθήνα και τους κοντινούς σταθμούς μετεπιβίβασης του μετρό, αναδεικνύουν τα MMM ως το κυριότερο μέσο βιώσιμης κινητικότητας που μπορεί να φέρει σημαντικά αποτελέσματα για την πόλη. Το στοιχείο αυτό έχει αναδειχθεί και από τον συμμετοχικό σχεδιασμό κατά την επιλογή σεναρίου κινητικότητας, ως ένα από τα κύρια ζητήματα που οι πολίτες αναδεικνύουν ότι χρήζει βελτιώσεων. Το συγκεκριμένο πακέτο μέτρων περιλαμβάνει παρεμβάσεις σχετικά με την αναβάθμιση της λειτουργίας των λεωφορειακών γραμμών του ΟΑΣΑ και την αναδιάρθρωση των γραμμών του, ενόψει και της ανάπτυξης εντός του Δήμου νέων συγκοινωνιακών και πολεοδομικών υποδομών, την αναβάθμιση των στάσεων των λεωφορίων, τη διερεύνηση νέων δυναμικών συστημάτων συγκοινωνίας για την περιοχή του Δήμου αλλά και τη θεσμοθέτηση μιας νέας πιάτσας ΤΑΞΙ στην πόλη των Σπάτων.

B1: Αναδιάρθρωση λεωφορειακών γραμμών – προσαρμογή στις νέες υποδομές (συγκοινωνιακές - πολεοδομικές)

B2: Αναβάθμιση υποδομής στάσεων λεωφορείων - τηλεματική

B3: Διερεύνηση ένταξης ηλεκτρικού λεωφορείου για ειδικές ανάγκες Δήμου

B4: Θεσμοθέτηση νέας πιάτσας ΤΑΞΙ

Πακέτο μέτρων Γ: Διαχείριση της στάθμευσης

Το συγκεκριμένο πακέτο μέτρων επιχειρεί να οργανώσει τις παρεμβάσεις σχετικά με την στάθμευση Ι.Χ. οχημάτων στα κέντρα των Σπάτων και της Αρτέμιδας, αλλά και να χωροθετήσει τους αναγκαίους νέους χώρους στάθμευσης εκτός οδού που θα συμβάλλουν στην αποσυμφόρηση και την μείωση των μετακινήσεων με ΙΧ εντός των κέντρων των πόλεων.

Γ1: Ανάπτυξη έξυπνου συστήματος ελεγχόμενης στάθμευσης

Γ2: Δημιουργία χώρων στάθμευσης εκτός οδού

Πακέτο μέτρων Δ: Βελτίωση των υποδομών και της οδικής ασφάλειας για τη μηχανοκίνητη κυκλοφορία

Πρόκειται για ένα από τα σημαντικότερα πακέτα μέτρων του ΣΒΑΚ Δήμου Σπάτων – Αρτέμιδος. Με το συγκεκριμένο, προτείνονται μια σειρά μέτρων που θα αναβαθμίσουν συνολικά την εικόνα των μετακινήσεων στο Δήμο, ενισχύοντας συγχρόνως τόσο το επίπεδο εξυπηρέτησης των μηχανοκίνητων μέσων, όσο και της οδικής ασφάλειας, οδηγών και πεζών. Αφορά αναδιοργάνωση του οδικού δικτύου

μέσω διάνοιξης περιφερειακών δακτυλίων, αναβαθμίσεις, συντηρήσεις και αναπλάσεις δρόμων, αναβάθμιση κόμβων προς την κατεύθυνση της μεγαλύτερης ασφάλειας, εκτενή δίκτυα μονοδρομήσεων σε Σπάτα και Αρτέμιδα, ενώ προβλέπεται και διαχείριση της πρόσβασης των βαρέων οχημάτων στα πολεοδομικά κέντρα.

Δ1: Αναδιοργάνωση ιεράρχησης οδικού δικτύου - Διάνοιξη κρίσιμων οδικών αξόνων

Δ2: Αναβάθμιση και συντήρηση οδικού δικτύου – εμβληματικές αναπλάσεις

Δ3: Αναβάθμιση κόμβων – διασταυρώσεων

Δ4: Δίκτυα μονοδρομήσεων

Δ5: Διαχείριση πρόσβασης οχημάτων διανομής

Πακέτο μέτρων Ε: Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης – αξιοποίηση νέων τεχνολογιών

Η διαμόρφωση του ευρύτερου περιβάλλοντος μετακίνησης (δημόσιος χώρος) είναι αντικείμενο πολυδιάστατου σχεδιασμού (αρχιτεκτονική, πολεοδομία, συγκοινωνιακά, κ.ά.) και είναι σε θέση να επηρεάσει τη συμπεριφορά (επιλογή) ενός μετακινούμενου, όπως για παράδειγμα με την επιλογή μεταφορικού μέσου ή επιλογή διαδρομής. Το συγκεκριμένο πακέτο μέτρων αναδεικνύει την ανάγκη προωθητικών ενεργειών για την αλλαγή της συμπεριφοράς των μετακινούμενων καθώς και την ενσωμάτωση στα συστήματα του Δήμου τεχνολογικών εφαρμογών τύπου Crowdsensing που θα συμβάλουν στην ενεργή συμμετοχή των πολιτών στην βελτίωση των συνθηκών κυκλοφορίας και την ταχύτερη καταγραφή και αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει το εκτεταμένο οδικό δίκτυο του Δήμου Σπάτων – Αρτέμιδος.

E1: Προωθητικές ενέργειες αλλαγής συμπεριφοράς

E2: Crowdsensing Applications

E3: Υλοποίηση Σχεδίου Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (ΣΦΗΟ)

Εξειδίκευση των μέτρων κινητικότητας

Τα οριστικά μέτρα του Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας του Δήμου Σπάτων - Αρτέμιδος διαμορφώθηκαν ως το τελικό αποτέλεσμα της συνολικής διαδικασίας εκπόνησης που ακολουθήθηκε στο παρόν έργο, σε συμφωνία με τις Ευρωπαϊκές και Εθνικές Οδηγίες (Ν.4784/2021).

Στο παρόν κεφάλαιο πραγματοποιείται η παρουσίαση των οριστικών μέτρων του ΣΒΑΚ, έτσι όπως έχουν προκύψει από τη διαδικασία, λαμβάνοντας υπόψη τις εξής παραμέτρους:

- Οραματικός Στόχος του ΣΒΑΚ Δ. Σπάτων - Αρτέμιδος
- Στρατηγικοί Στόχοι του ΣΒΑΚ Δ. Σπάτων - Αρτέμιδος
- Επικρατέστερο Σενάριο Κινητικότητας
- Αποτελέσματα της ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης
- Αποτελέσματα του κυκλοφοριακού υποδείγματος (μοντέλου)
- Συμπεράσματα, παρατηρήσεις, προτροπές, εκτιμήσεις από τους εμπλεκόμενους φορείς και τους πολίτες στο πλαίσιο του Συμμετοχικού Σχεδιασμού

Προκειμένου να υπάρξει μια δομημένη μορφή για το σύνολο της πληροφορίας σε κάθε μέτρο, αξιοποιείται μια πρότυπη μορφή ανάλυσης των μέτρων με την μορφή δελτίου. Το «Δελτίο Ανάλυσης των Μέτρων του ΣΒΑΚ» διαμορφώθηκε για αυτόν τον σκοπό και λειτουργεί ως εργαλείο διευκρίνησης των παραμέτρων που καθορίζουν την ταυτότητα των μέτρων καθώς και το πλαίσιο υλοποίησής τους.

Ειδικότερα, για κάθε ένα από τα πεδία των Πινάκων μέτρων που ακολουθούν, υπάρχει η εξής περιγραφή:

▪ **Ταυτότητα Μέτρου:**

- **Τίτλος:** Ο τίτλος του μέτρου.
- **Περιγραφή:** Το πεδίο ή τα πεδία αστικής κινητικότητας στα οποία αναφέρεται το μέτρο. Αποτελούν ευρύτερες κατηγορίες ή κλάδους που σχετίζονται με το εξεταζόμενο μέτρο ή δράση. Χρησιμοποιούνται για την ευκολότερη σύνδεση του μέτρου με το επιστημονικό αντικείμενο.
- **Γιατί προτείνεται το εξεταζόμενο μέτρο:** Συσχέτιση του επιστημονικού αντικειμένου του μέτρου με την ανάγκη ενσωμάτωσής του στο σύστημα αστικής κινητικότητας του υπό εξέταση Δήμου.
- **Στρατηγικοί Στόχοι:** Οι Στρατηγικοί Στόχοι του ΣΒΑΚ Δήμου Σπάτων – Αρτέμιδος που εξυπηρετούνται από την εφαρμογή του μέτρου.
- **Συμβολή μέτρου:** Οι θετικές, αλλά και οι τυχόν αρνητικές επιπτώσεις που θα έχει το μέτρο στην αστική κινητικότητα του Δήμου.
- **Εκτίμηση του Χρόνου Εφαρμογής:** Εκτίμηση χρόνου που απαιτείται για την ολοκλήρωση κάθε βήματος υλοποίησης ή παράθεση εκτιμήσεων που αφορούν το εξεταζόμενο μέτρο.
- **Εκτίμηση του Κόστους Εφαρμογής:** Εκτίμηση κόστους που απαιτείται για την ολοκλήρωση κάθε βήματος υλοποίησης ή παράθεση εκτιμήσεων για μοναδιαίες δαπάνες που αφορούν το εξεταζόμενο μέτρο. Η άθροιση των επιμέρους δαπανών, η τελική εκτίμηση της δαπάνης και συνυπολογισμός απρόβλεπτων εξόδων πραγματοποιείται στο σχέδιο δράσης
- **Προτεραιότητα:** Η προτεραιότητα που αποδίδεται στην υλοποίηση του μέτρου και μπορεί να είναι: (α) υψηλή, (β) μέτρια ή (γ) χαμηλή. Η προτεραιότητα προκύπτει από το πλήθος των στρατηγικών στόχων του ΣΒΑΚ και των γενικών στόχων που εξυπηρετούνται, αλλά

και την ανάγκη ιεράρχησης του μέτρου, όπως προέκυψε από τις διαδικασίες διαβούλευσης και τον εκτιμώμενο αντίκτυπο του μέτρου.

- **Χρηματοδότηση:** Αναφορά στα διαθέσιμα εθνικά, περιφερειακά ή και ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία που μπορούν να υποστηρίξουν την υλοποίηση του μέτρου.
- **Χαρακτήρας:** Ο χαρακτήρας του μέτρου περιλαμβάνει συγκεκριμένες διακριτές επιλογές: (α) Έργο (π.χ. υλοποίηση ποδηλατοδρόμων, πεζοδρόμων κ.λπ.), (β) Κανονισμός/ Θεσμική παρέμβαση (π.χ. ωράριο φορτοεκφόρτωσης, απαγορεύσεις κυκλοφορίας, ελεγχόμενη στάθμευση κ.λπ.), (γ) Διαδικασίες-Υπηρεσίες (π.χ. εκστρατείες ενημέρωσης, υπηρεσίες διαχείρισης κινητικότητας, προώθηση δράσεων κ.λπ.) και (δ) επιμέρους συνδυασμοί των παραπάνω.
- **Απαιτούμενη Ωριμότητα:** Εξετάζεται η εκτιμώμενη ωριμότητα της παρέμβασης ως προς την ικανοποίηση των παρακάτω σταδίων ωριμότητας: (α) εκπόνηση μελέτης σκοπιμότητας, (β) εκτέλεση διαδικασιών που ορίζονται από το θεσμικό πλαίσιο, (γ) οριστική μελέτη ή / και χωροθέτηση της παρέμβασης, (δ) εγκρίσεις προ εφαρμογής, (ε) άδειες εκτέλεσης απαιτούμενων εργασιών/παρεμβάσεων και (στ) δημοπράτηση.
- **Βήματα υλοποίησης:** Αναφέρονται όλα τα απαιτούμενα βήματα, από το στάδιο του διαγωνισμού και της μελέτης μέχρι την υλοποίηση και την εγκατάσταση της υποδομής/υπηρεσίας, ώστε να εφαρμοστεί το μέτρο. Κάθε βήμα αντιστοιχίζεται με την απαιτούμενη χρονική διάρκεια για την ολοκλήρωση του.
- **Εμπλεκόμενοι φορείς:** Αναφέρονται όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς που συμμετέχουν στο σχεδιασμό και την υλοποίηση του μέτρου. Διαχωρισμός φορέων σε αντιστοιχία με τις αρμοδιότητες σχεδιασμού, υλοποίησης, εποπτείας.
- **Δείκτες παρακολούθησης:** Μεταβλητές/ Δείκτες που ελέγχουν την πρόοδο υλοποίησης του μέτρου ή/και την επιρροή του στην περιοχή εφαρμογής (π.χ. μήκος υλοποιημένων ποδηλατοδρόμων ή/και ποσοστό ποδηλατοδρόμων στο σύνολο του δικτύου, πλήθος/ποσοστό στεγάστρων σε στάσεις αστικής συγκοινωνίας, χλμ. Ασφαλτοστρώσεων οδικών τμημάτων κ.ά.).
- **Περιοχή παρέμβασης:** Η Γεωγραφική / Λειτουργική περιοχή στην οποία προτείνεται να εφαρμοστεί το εξεταζόμενο μέτρο. Το μέτρο ενδέχεται να είναι είτε οριζόντιο (για όλο το δίκτυο εφαρμογής του ΣΒΑΚ) είτε να αφορά συγκεκριμένη χωρική ενότητα. Η κλιμακούμενη εφαρμογή ενός μέτρου ή η εφαρμογή υπό προϋποθέσεις σε διαφορετικές χωρικές ενότητες περιγράφεται επίσης σε αυτό το σημείο. Όπου δύναται να αποτυπωθεί χωρικά το πεδίο εφαρμογής του μέτρου, η συγκεκριμένη καρτέλα συμπληρώνεται με σχετικούς χάρτες.

Σημειώνεται ότι οι παράμετροι που αφορούν: (α) στους δείκτες υλοποίησης των μέτρων του ΣΒΑΚ, (β) στα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία και (γ) στο χρονοδιάγραμμα εφαρμογής των μέτρων του ΣΒΑΚ, αποτελούν αντικείμενα που ελέγχουν συνολικά την πρόοδο υλοποίησης του ΣΒΑΚ.

Για το λόγο αυτό, αποτελούν και διακριτά θεματικά αντικείμενα που αναπτύσσονται στην συνέχεια στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης του ΣΒΑΚ Δ. Σπάτων - Αρτέμιδος, καθώς υποστηρίζουν την παρακολούθηση υιοθέτησης και εφαρμογής του συνολικής στρατηγικής του ΣΒΑΚ στην τοπική κοινωνία.